

על פשר הקשר

מי שמביט בי מאחור לא יודע מי אני...

סיפור מקרה 1

תלמידה שנוהגת להתלונן על כך ששכנתה
לשולחן, גוזלת יותר מדי מקום, שהיא לוקחת את
העיפרון שלה, מזיזה את הספר שלה...

למחנכות:

תארו וספרו על התלמידה הזו...

מיהי? מה העניין אתה?

למה היא מתלוננת? מה היא צריכה? ולמה?

1

הסיפור המלא:

היא ביקשה שאבוא לראות את החדר שלה, היכן שקראה ועשתה שיעורי בית. עמדתי בפתחו של חדר השינה הקטן ביותר שראיתי בחיי (אני עצמי גדלתי בדיוור ציבורי). בתוך החדר היו שתי מיטות. גבי הסבירה לי מי ישן איפה)... (ותוך כדי כך נזכרתי בריבים התכופים שהיו לגבי בכיתה עם שותפתה לשולחן. גבי נהגה להתלונן על כך ששכנתה גוזלת יותר מדי מקום, שהיא לוקחת את העיפרון שלה, מזיזה את הספר ועוד כיו"ב. פתאום הצורך של גבי במרחב אישי רב יותר היה הגיוני לגמרי. למחרת, בכיתה, מצאנו פינה שהיא יכלה לעבור אליה כאשר הרגישה שצפוף לה מדי ליד השולחן.

במילים אחרות, היכולת להיענות לצרכים הייחודיים של הילדים נובעת מהיכרות בלתי אמצעית של המורה עם תנאי החיים של הילד או הילדה

סיפור מקרה 2

תלמידת כיתה ב' ותלמיד כיתה ה' - אחים,
שנשארים תמיד להסתובב בחצר בית הספר
בתום יום הלימודים. הילד משחק כדורגל
והאחות יושבת ומחכה.

למחנכות:

ספרו על זוג האחים....

מי הם? מדוע הם נוהגים כך?

מה הסיפור מאחורי ההתנהגות שלהם?

תארו את האח.... תארו את האחות....

2

הסיפור המלא:

מורה מספרת כיצד הבינה, בדיעבד, התנהגות של תלמידה שקודם לכן פירשה אותה כהסתובבות חסרת מעש בחצר בית הספר. לאחר שצעדה איתה הביתה מבית הספר:

כאשר הגענו לביִּיתָה, היא הסבירה לי שהלכנו מהר מדי. כי אמה הלכה לאסוף את אחותה הקטנה מהגן ותחזור רק בעוד כעשר דקות. נורה נדלקה בראשי כאשר נזכרתי באינספור הפעמים שבהן אני או אשת צוות אחרת **נזפנו באחיה ובה על כך שנשארו להסתובב בחצר בית הספר בתום יום הלימודים.** מה שאנחנו פירשנו כשוטטות חסרת מעש היה למעשה אסטרטגיית ניהול זמן. כאשר שאלתי את אחיה על כך הוא השיב בביישנות: 'כן, אני מעדיף שאחותי תחכה ליד בית הספר מאשר ברחוב שלנו'. הדאגה שלו הרשימה אותי.

תובנות...

על המנהלים והמורים להיות לומדים בעצמם. עליהם לגלות מה הילדים אוהבים ומעריכים, מה מסב להם הנאה, מה מדאיג אותם. עליהם ללמוד גם על התרבויות וארצות המקור של הילדים והמשפחות, ואיך הם מגדירים את עצמם. מנהלים ומנהלות וצוותי חינוך צריכים ללמוד לכבד מגוון רחב של משפחות ותצורות משפחתיות וכן לאמן את עצמם להשקות שיפוטיות, הטיות והנחות יסוד.

"ידע על חייהם של הילדים מיתרגם לפעולות ולשיח אחרים בבית הספר ובכתה. בית ספר שפועל מתוך ידיעה על נקודת המוצא של הילדים נראה אחרת בכל היבט של התנהלות. להתנהלות הסו יש ביטוי בכל פן בחיי בית הספר: פיזי למשל יצירת מרחבים המשקפים את כלל הקהילות בבית הספר, תקשורת, למשל יצירת ערוצי תקשורת גמישים עם ההורים, לאורך שעות היום והשנה (ובשפתם). תכניות לימודים המבוססות על הכרה בתבניות עומק תרבותיות...

בתי ספר וצוותים חינוכיים עומדים בחזית המאבק על עתידם של הילדים, והם נושאים בגופם את אחת הסגולות הגדולות ביותר שהם יכולים להעניק – קשר. בכוחם של אנשי החינוך ליצור מערכות יחסים משמעותיות הצומחות מתוך ראיית הילד כאדם שלם המורכב מכמה חלקים, מערכת יחסים שמושתתת על היכרות מעמיקה ואותנטית עם עם הורי הילד, ההקשר התרבותי והמשפחתי של הילדים, ביתו וסביבת חייו, כזאת שלא רק אומרת שהיא מאמינה שהם יכולים – אלא מעבירה מסר באופנים גלויים וסמויים מהרגע שהילדים נכנסים לבית הספר ועד יציאתם ממנו.

מחנכים כאלו הם ארכיטקטים של חלומות..."

מתוך "איים של בטחון" בית ספר כמקור של תקווה לילדים שחיים בעוני